

„EREDJ, HA TUDSZ” – TRIANON ÉS HATÁSAI A 48. TOKAJI ÍRÓTÁBORBAN

Változni kell

A Tokaji Író Tábor egy szellemi műhely, ami mára kicsit megkopott ugyan, de az a feladat, hogy újra felfrissítsük, pezsgőbbé tegyük – mondta a Demokratának L. Simon László, akit nemrég a nagy múltú rendezvényt szervező egyesület elnökének választottak. A József Attila-díjas költővel, fideszes országgyűlési képviselővel az augusztus 17-én induló programsorozat apropóján beszélgettünk.

SZÖVEG FARKAS ANITA
FOTÓ KÖMÍVES ANDRÁS

– Már javában zajlanak az ön által írt „Trianon-balett” stúdiófelvételei, az Óbudai Danubia Zenekar és a karmester-zeneszerző Kocsák Tibor részvételével. A Székesfehérvári Balett Színházat vezető Egerházi Attila koreografálta előadás bemutatója december 1-jén lesz a Nemzeti Táncszínházban. Románia éppen ezen a napon ünnepli az Erdéllyel való egyesülését. Véletlen egybeesés?

– Az eredeti időpont egy számunkra sokkal fontosabb napon, június 4-én lett volna, de a koronavírus, mint oly sok mindent, ezt is elmosta. Így csúszott a bemutató december elsejére. És ha már így alakult, egyáltalán nem bánom. Legálább ebből is látszik, hogy ami másnak ünnep, az nekünk tragédia: mi nem egy elegáns budapesti szállodába megyünk koccintani a román miniszterelnökkel, hanem méltó módon megemlékezünk a veszteségeinkről. Ráadásul nem árt arról sem beszélni, hogy amit a románok az 1918. december elsejei gyulafehérvári nagygyűlésen elfogadott nyilatkozatban megígértek a nemzetiségieknek, abból szinte semmit sem teljesítettek.

– Szépiróként eddig is ismert volt, de leginkább a verseiről, hogyan lett ebből balettszerzőség?

– Nagyon szerettem volna valamilyen alkotással én is hozzájárulni a százéves évfordulóhoz, különösen mert hiszek benne, hogy a fontos történelmi eseményeket, sorsfordító pillanatokat és tragédiákat a művészetben keresztül lehet a legkönnyebben megérteni és feldolgozni. Már régóta dédelgettem magamban

egy történetet, ami egy nagyváradai és egy fehérvári fiú sorsát követi nyomon a kadétiskolai évektől a háborún át Trianonig, és részben találkozik a dédapáim első világháborús útjaival is. Ezt írtam meg szűzszerűen, jelenetekre bontva. És bár nem kizárt, hogy nem lesz más formában folytatás, a balett elsőre több okból is kézenfekvő műfaji választás volt. Egerházi Attila összes előadását megnéztem az elmúlt években, inspiráló barátság alakult ki köztünk, és mindkettőnknek nagyon érdekelt a kérdés: meg lehet-e úgy valósítani egy saját jogán is megálló táncdarabot, és véletlenül sem egy jobboldali propagandaművet, hogy egy nemzeti sorstragédiát érvényesen felmutasson. Nem monumentális tábló formájában, hanem személyes, kisemberi

sorsokon keresztül, ráadásul elég tragikus végkifejlettel.

– A túlélés érdekében nem azt kellene a művészetek segítségével inkább hangsúlyozni, hogy milyen jó, hogy mindannak ellenére, ami nemcsak az utóbbi száz, hanem ezer évben történt velünk, mi mégis megmaradtunk?

– Nyilván én is osztom azt a nézetet, milyen nagyszerű, hogy a mai napig itt vagyunk a Kárpát-medencében, ahogyan azt is, hogy az erőszakkal szétválasztott nemzetrészek néhány éve már szervezeten és lelkiileg is újra összetartoznak. De attól még Trianon óriási tragédia volt, mérhetetlenül nagy számú veszteséggel, és ezt nem szabad soha elfelejteni. Ezért van, hogy ez a balett nem optimistán zárul, hanem egyszerűen véget ér a bé-